

SEINASTA FERÐIN

Lagt til rættis: Vilmund Jacobsen

GRAVSTEINAR ÚR BASALTI REINT FØROYSKT HANDVERK

Ein partur av framleiðsluni hjá Føroya Grótvirki er føroyskir gravsteinar, sum verða seldir og settir upp um alt landið

Gongur tú tær ein túr í onkrum av gomlu kirkjugørðunum í Føroyum, leggur tú til merkis allar teir vøkru gravsteinarnar, ið eru tilevnaðir úr tí sermerкта føroyska basaltinum.

Í fleiri hundrað ár hava føroyingar arbeitt og brúkt føroyska basaltið, eisini til gravsteinar. Hetta er eitt gamalt handverk, ið hevur havt tað heldur trupult seinastu áratíggjuni.

Men, seinastu árin hevur aftur verið møgult at fáa gravsteinar, ið eru framleiddir í Føroyum - úr føroyskum basalti.

Tað er Føroya Grótvirki í Skopun, ið arbeidir við føroyska basaltinum, sum nú ger hetta møgult. Ein partur av teirra framleiðslu er nevniliga gravsteinar, sum verða

seldir og settir upp um alt landið.

Áhugi fyri handverki

Vit hava verið inni á gólvinum hjá Føroya Grótvirki í Skopun og prátað við brøðurnar, Heina og Høgna Tausen, ið eiga og reka virkið.

Afturvið einum góðum kaffimunni sita vit og prátá um gravsteinar og teirra hugsanir hesum viðvíkjandi. Prátið gongur lætt, og tað merkist týðiliga, at áhugin fyri hesum aldargamla handverki er stórus.

-Tað er eitt sindur ymiskt, hvussu fólk gera, tá tey skulu bíleggja gravstein. Men, ofta ringja fólk fyri at spyrja seg fyri, og vit eru altíð klárir at vegleiða og hjálpa, soleiðis at funnið verður fram til eina loysn, ið tey avvarðandi eru glað fyri, sigur Heini Tausen.

Eitt, sum ger Føroya Grótvirki øðrvísi enn aðrar, sum selja gravsteinar í Føroyum, er, at tað bert er Føroya Grótvirki, ið selur gravsteinar, sum eru framleiddir í Føroyum og úr tí føroyska basaltinum.

- Tá fólk ringja at spyrja seg fyri um gravsteinar, vísi eg teimum ofta til ein kirkjugarð at hyggja at teimum gravsteinum, ið standa har. Tá kunnu tey finna onkran ella onkrar steinar, ið teimum dáma. Tey kunnu tá taka eina mynd og senda hana saman við tí, sum skal skrivast á gravsteinin, til Føroya Grótvirki.

Heini Tausen vísir á, at tá myndin er komin, tekna teir gravsteinin og seta tekst og annað á. Síðan senda teir uppskotið um, hvussu gravsteinurin kann síggja út, aftur til viðkomandi, og saman við uppskotinum er tá eisini eitt útgreinað og óbindandi tilboð.

Eisini uppseting

Eitt, sum sermerkir Føroya Grótvirki, er, at virk-

- Tað er eitt sindur ymiskt, hvussu fólk gera, tá tey skulu bíleggja gravstein. Vit eru altíð klárir at vegleiða og hjálpa, sigur Heini Tausen (v.m.), sum her stendur undir liðini á beiggja sínum, Høgna Tausen

ið hevur alla arbeiðsgongdina um hendi – frá byrjan til enda. Teir fara í grótbrotið, har teir bora og spreingja.

- Vit finna síðan teir røttu klettarnar, sum kunnu viga upp í eini 30 tons. Klettarnir verða

skornir niður til plátur í passandi tjúkd. Pláturnar verða poleraðar, og síðan hoggja vit tær til - við hamara og meitli - so steinarnir fáa tað snið, ið júst hvør einstakur gravsteinur skal hava.

Heini Tausen sigur,

at nú er eftir at gravera og seta tekst á, og síðan verður farið út í kirkjugarðin at seta gravsteinin upp.

- Og vit arbeiða um alt landið, leggur hann aftrat.

Hans smíðar føroysku kisturnar

Hóast nógvar kistur verða innfluttar, livir handverkið hjá feðgunum, Hans Jacobsen og Niels Paula Jacobsen, framvegis á verkstaðnum í Heinagøtu í Havn

Í meira enn fýrati ár hevur Hans Jacobsen, ið er útbúgvinn snikkari, havt tað sum sítt handverk at smíða kistur. So skjótt, hann varð útbúgvinn snikkari, fór hann í holt við hetta sermerкта handverk á egnum virki. Í nógv ár var hann einsamallur, men síðan 1998 hevur sonur hansara, Niels Pauli, sum eisini er útbúgvinn snikkari, verið hansara høgra hond á verkstaðnum.

Hans Jacobsen hevur ikki havt langan veg til arbeiðis hesi mongu ár, hann hevur fingist við

sítt snikkaravirksemi, tí øll árin hevur verkstaðurin verið í kjallaranum hjá honum og konuni í Heinagøtu í Havn.

Sum árin eru liðin, má sigast, at Hans Jacobsen rættiliga er ímyndin av føroyskum kistusmiði, og hóast nógvar innfluttar kistur koma til landið, smíða feðgarnir kortini umleið 100 føroyskar kistur um árið.

Tænastan hjá teimum fevnir eisini um líkverju, sum kann bíleggjast saman við kistuni, og tænastan fevnir um allar Føroyar.

- Vit syrgja soleiðis fyri, at kistur og líkverjur verða koyrdar upp á pláss um alt landið, sigur Hans Jacobsen.

Hans Jacobsen Kistur hava nøkur standard sløg av kistum í sínum útboði og í serstøkum føri, tá tørvur er á størri kistu enn vanligt, verður hon eisini smíðað eftir tørvi.

- Tað eru fólk, sum seta prís upp á føroysku kisturnar, og tí livir hetta handverk enn í Føroyum, sigur Hans Jacobsen, sum vísir til heimasíðuna www.kistur.fo, har neyvari kunning er um sløg av kistum, prísir og annað.

So skjótt, hann varð útbúgvinn snikkari, fór Hans Jacobsen í holt við sermerкта handverkið á egnum virki

